

Hallitussihteeri
Timo-Ville Nieminen

15.10.2021

LUONNOS

EHDOTUS MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUKSEKSI LUONNONVARAKESKUKSEN MAKSULLISISTA SUORITTEISTA

1 Yleistä

Luonnonvarakeskuksen toimialasta, tehtävistä, organisaatiosta sekä pääjohtajan tehtävistä ja nimittämisestä säädetään Luonnonvarakeskuksesta annetussa laissa (561/2014), jäljempänä *organisaatiolaki*. Luonnonvarakeskus perustettiin lain 1 §:n mukaan uusiutuvien luonnonvarojen kestäväään käyttöön perustuvan kilpailukykyisen elinkeinotoiminnan sekä hyvinvoinnin ja maaseudun elinvoimaisuuden edistämiseksi.

Keskus kuuluu maa- ja metsätalousministeriön toimialaan. Lain 2 §:ssä säädetään keskuksen tehtävistä, joihin kuuluu erityisesti tieteellisen tutkimus- ja kehittämistoiminnan harjoittaminen, yhteiskunnallisen päätöksenteon sekä viranomaistoiminnan tukeminen tuottamalla tietoa ja asiantuntijapalvelutta, tiedon ja teknologian siirto sekä tilastotuotanto.

Tarkemmat säännökset Luonnonvarakeskuksen tehtävistä sisältyvät Luonnonvarakeskuksesta annettuun valtioneuvoston asetukseen (715/2014). Sen 1 §:n 1 momentin mukaan Luonnonvarakeskus harjoittaa tieteellistä tutkimustyötä, tiedon ja teknologian siirtoa sekä tilastotuotantoa erityisesti maa-, metsä-, kala- ja riistatalouden sekä muun uusiutuvien luonnonvarojen hyödyntämisen alalla. Lisäksi mainitun pykälän 2 momentissa säädetään muista Luonnonvarakeskuksen tehtävistä, erityisesti uusiutuvia luonnonvaroja koskevan ennakointi- ja seurantatiedon tuottamisesta, geenivaratyöstä sekä metsänjalostustoiminnasta.

Luonnonvarakeskuksen suoritteista perittäviin maksuihin sovelletaan organisaatiolain 7 §:n mukaan valtion maksuperustelakia (150/1992), jäljempänä *maksuperustelaki*. Luonnonvarakeskuksen suoritteista perittävistä maksuista on säädetty maksuperustelain 8 §:n nojalla annetulla maa- ja metsätalousministeriön asetuksella (1252/2019). Sen voimassaolo päättyy vuoden 2021 lopussa.

Luonnonvarakeskuksen maksullisten julkisoikeudellisten suoritteiden maksut säilyisivät ehdotuksessa ennallaan, koska suoritteiden tuottamiskustannuksissa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Maksullisten liiketaloudellisten suoritteiden sekä Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/199), jäljempänä *julkisuuslain*, perusteella annettavien Luonnonvarakeskuksen suoritteiden maksuja koskeva sääntely säilyisi pääosin niin ikään ennallaan.

2 Ehdotus maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi Luonnonvarakeskuksen suoritteista perittävistä maksuista

1 §. Maksulliset julkisoikeudelliset suoritteet.

Maksuperustelain 6 §:n 1 momentin mukaan julkisoikeudellisesta suoritteesta perittävän maksun tulee vastata suoritteiden tuottamisesta valtiolle aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää. Saman laatuista suoritteista voidaan 2 momentin mukaan määrätä sama maksu, vaikka tuottamisesta aiheutuneet kustannukset poikkeaisivatkin toisistaan. Tällöin kiinteän maksun määrittelemisessä otetaan huomioon suoritteiden tuottamisesta aiheutuva keskimääräinen kokonaiskustannus.

Asetusehdotuksen 1 §:n 1 momentissa säädettäisiin Helposti pilaantuvien elintarvikkeiden kansainvälisiä kuljetuksia ja tällaisissa kuljetuksissa käytettävää erityiskalustoa koskevan sopimuksen (ATP) mukaisten todistusten antamisesta perittävistä maksuista. Luonnonvarakeskuksen asiakkaina ovat elintarvikeautojen korien valmistajat ja maahantuojat sekä kuljetusliikkeet. Elintarvikekuljetusvälineiden ATP-todistuksista perittävä maksu olisi 120 euroa. Maksu säilyisi ennallaan.

Asetuksesta poistettaisiin ehdotuksen mukaan sen 1 §:n 2 momentti, jonka mukaan Luonnonvarakeskus on perinyt suoritteiden omakustannusarvoa alemman maksun, jos kysymys on kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) Nro 1107/2009 tarkoitetun, metsätaloudessa käytettävän kasvinsuojeluaineen biologisen tehokkuuden ja käyttökelpoisuuden testaamisesta kasvinsuojeluaineista annetun lain (1563/2011) mukaista hyväksyntää varten.

Edellä mainittu tehtävä on käytännössä poistunut Luonnonvarakeskukselta kasvinsuojeluaineista annetun lain muutoksella (1398/2019), eikä tehtävää vastaavaa säännöstä alennetusta maksusta enää ole tarpeellista sisällyttää myöskään maksuja koskevaan asetukseen.

Maatalouden kasvinsuojeluaineiden tehokkuustestausta on toisaalta käsitelty Luonnonvarakeskuksen toiminnassa jo aiemmin liiketaloudellisin perustein, koska Luonnonvarakeskuksella on ollut kilpailijoita niin Suomessa kuin pohjoisella vyöhykkeellä, johon Suomi asetuksen (EY) Nro 1107/2009 mukaan kuuluu. Tältä osin maksu perittäisiin jatkossakin asetuksen 2 §:n 7 kohdan mukaisesti liiketaloudellisesta suoritteesta.

2 §. Maksulliset liiketaloudelliset suoritteet.

Maksuperustelain 7 §:n mukaan muut kuin julkisoikeudelliset suoritteet hinnoitellaan liiketaloudellisin perustein. Pykälässä säädettäisiin seuraavista Luonnonvarakeskuksen liiketaloudellisin perustein hinnoiteltavista suoritteista:

1) tilaustutkimuspalvelut;

Kohtaan sisältyvät tilaajan toimeksiannosta suoritettut tutkimukset, joihin tilaajalla on yksinoikeus. Asiakkaina ovat yritykset sekä julkisen sektorin organisaatiot.

2) tutkimusinfrastruktuuripalvelut ja tuotantoalustat;

Tutkimusinfrastruktuuripalvelut sekä tuotantoalustat kohdistuvat muun muassa ympäristötutkimukseen (maalaji-, viljavuus-, hivenaineravinne-, raskasmetalli- ja vastaavat määritykset), elintarvikkeisiin ja rehuihin (muun muassa orgaaniset vierasaineet, vitamiinit, raskasmetallit jne.) sekä tauti- ja tuholaismäärityksiin.

3) Luonnonvarakeskuksessa kehitettyjen tutkimus- ja muiden menetelmien käyttöoikeuksien luovutukset;

Luonnonvarakeskuksessa kehitettyjen tutkimus- ja muiden menetelmien käyttöoikeuksia voitaisiin luovuttaa koti- tai ulkomaisille yrityksille sekä julkisen sektorin organisaatioille.

4) asiantuntija- ja konsultointipalvelut;

Luonnonvarakeskus tarjoaa maa- ja elintarviketalouden, metsätalouden sekä riista- ja kalatalouden tutkimuksesta ja kehittämisestä kiinnostuneille tahoille asiantuntija- ja konsultointipalveluita.

5) tieto- ja tietovarantopalvelut;

Kohta sisältää informaation palvelut, tiedonhaun, lainat ja jäljenteet Luonnonvarakeskuksen hallussa olevista julkaisuista ja tietojärjestelmistä ulkopuolisille tutkijoille ja muille toimijoille.

Kohta sisältää myös varsinaista tutkimus- tai tilastointityötä vähäisempää aineistojen muokkaamista asiakkaan tarpeisiin. Tilastotiedonkeruun yhteydessä voidaan asiakkaan toimeksiannosta kyselyyn ottaa ylimääräisiä lisäkysymyksiä, joiden luonne käy ilmi tiedonkeruusta.

6) analyysipalvelut;

Luonnonvarakeskus tarjoaa asiakkaille toimialaansa kuuluvia analyysipalveluja.

7) koestus-, testaus- ja tarkastuspalvelut;

Palvelut kohdistuvat muun muassa pesuaineiden ja näytteenottolaitteiden tarkastuksiin, torjunta-ainekokeisiin, kylmähuonetestauksiin, lujuuskokeisiin ja muihin mittaus-, testaus- ja tarkastuspalveluihin.

8) metsä- ja erikoispuiden tuotanto- ja menetelmäpalvelut;

Luonnonvarakeskuksen metsäpuiden tutkimustaimitarhalla tutkitaan kokeellisesti metsäpuiden erilaisia taimituotantomenetelmiä. Näistä taimista osa käytetään oman metsänviljelyn tutkimustoiminnassa, ja ne taimet, joilla ei ole tutkimuksellista käyttöä, myydään markkinahintaan. Myynnistä saatava tulo ei vastaa näiden taimien kasvatuksesta aiheutuneita kustannuksia, koska tuotantoprosessi on tehty tutkimustoimintaa varten.

9) valiotaimituotanto;

Luonnonvarakeskus puhdistaa ja ylläpitää valiotaimituotannon ydintaimia ja tuottaa valiotaimiluokan emotaimia ensisijaisesti taimitarhoille.

10) kalanviljelytuotteet ja kalanviljelyyn liittyvät palvelut ja menetelmät;

Luonnonvarakeskuksen tehtävänä on huolehtia kalatalouden geenivarojen monimuotoisuuteen liittyvistä tehtävistä. Tällä tarkoitetaan uhanalaisten ja vaarantuneiden kalakantojen säilyttämistä mäti- ja poikastuotannon avulla. Tehtävän sivutuotteena syntyneet ylimääräiset tuotteet myydään markkinoilla.

Luonnonvarakeskus tarjoaa kalanviljelyyn liittyviä palveluita, kuten kalojen mäti- ja poikastuotteiden kuljetus-, merkintä- ja menetelmäpalveluja.

11) tietojärjestelmien, ohjelmien ja vastaavien suoritteiden sekä tietojärjestelmissä olevien tietoaineistojen käyttöoikeuksien ja tietoaineistojen tekninen luovuttaminen;

Kohta sisältää Luonnonvarakeskuksen omistuksessa olevien tietojärjestelmien ja ohjelmien käyttöoikeuksien ja aineistojen massaluovutuksen teknisin keinoin tilauksesta ulkopuolisille.

12) julkaisut ja painotuotteet;

Luonnonvarakeskus myy ulkopuolisille tahoille tutkimusalaansa liittyviä maksullisia julkaisuja.

13) sähköiset tallenteet, valokopiot ja muut jäljennökset sekä niiden lähettäminen;

Kohta koskee sähköisiä tallenteita, valokopioita ja muita jäljennöksiä, joiden taloudelliseen hyödyntämiseen Luonnonvarakeskuksella on oikeus.

14) muut tilaukseen tai toimeksiantoon perustuvat erikseen määritellyt tuotteet ja palvelut.

Kohtaan sisältyvät kaikki muut maksullisen toiminnan palvelut ja suoritteet (esimerkiksi suositukset metsänviljelyaineistojen käyttöalueiksi, tuotteistetut juustot, maito-koneet -palvelu), jotka eivät luonteensa puolesta sovi pykälässä mainittuihin muihin suoriteryhmiin.

3 §. *Julkisuuslain perusteella annettavat suoritteet.*

Julkisuuslain 34 §:n 2 momentissa tarkoitettua tiedon esille hakemisesta sekä mainitun 34 §:n 3 momentissa tarkoitettujen kopioiden ja tulosteiden antamisesta perittävistä maksuista päättäisi Luonnonvarakeskus ottaen huomioon, mitä mainitun lain 34 §:ssä säädetään. Pykälän asiasisältö säilyisi ennallaan.

4 §. *Voimaantulo.*

Asetus tulisi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2022 ja se olisi voimassa vuoden 2023 loppuun.

3 Taloudelliset vaikutukset

Ehdotuksen vaikutukset kohdistuvat valtion talousarvion momenttiin 30.01.05. *Luonnonvarakeskuksen toimintamenot.* Alla on esitetty Luonnonvarakeskuksen maksullisen toiminnan kannattavuus ja kustannusvastaavuus.

Luonnonvarakeskuksen maksullisen toiminnan kannattavuus ja kustannusvastaavuus

Selite	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Tavoite 2021
<i>Maksullinen julkisoikeudellinen toiminta, 1000€</i>				
Tuotot yhteensä	136	154	174	170
Kokonaiskustannukset yhteensä	157	143	175	170
- Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	21	11	-1	0
- Kustannusvastaavuus, %	87	108	99	100

Maksullinen liiketaloudellisesti hinnoiteltava toiminta, 1000€

- Tuotot yhteensä	6 612	7 661	7 261	7 830
- Kustannukset yhteensä (erillis- ja yhteis-)	5 684	6 603	6 562	6 550
- Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	928	1058	699	1 280
- Kustannusvastaavuus, %	116	116	111	120
- hintatuki ¹	-	-	-	-
- Kustannusvastaavuus hintatuen jälkeen	928	1058	699	1 280

- 1) Valiotalimituotannon hintatuki poistettiin vuoden 2018 valtion talousarviossa Luken toimintamenomomentilta.
- 2) Vuosina 2018 ja 2020 kustannusvastaavuus on jäänyt alle 100 %, kuten myös arvioidaan vuoden 2021 toteutuman osalta käyvän. ATP-todistuksia käsitellään vuosittain 1 200-1 300 kpl. ATP-todistusten käsittelyprosessi siirretään sähköiseen prosessiin vuoden 2022 aikana. Muutoksen arvioidaan tehostavan prosessia ja siten vaikuttavan suoritteiden yksikkökustannukseen niin, että nykyisen 120 euron hinnan arvioidaan kattavan ao. kustannukset.

4 Asetusehdotuksen valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu virkatyönä Maa- ja metsätalousministeriössä Luonnonvarakeskuksessa laaditun aloitemuistion pohjalta. Asetusluonnoksesta järjestetty lausuntokierros oli kestoaltaan lyhyempi kuin kuusi viikkoa, sillä valmisteluajataulu on kiireellinen, eikä lausuttava asiakokonaisuus toisaalta ole laaja. Lausuntojen perusteella...

5 Voimaantulo

Asetus ehdotetaan tulemaan voimaan 1.1.2022 ja olemaan voimassa vuoden 2023 loppuun asti.